www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 163. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 16. липня 1931.

VOL. XXXIX. No. 163. Jersey City, N. J., Thursday, July 16, 1931. THREE CENTS.

НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УРЯДУ З МАЙНЕРСЬКИМИ УРЯДНИКАМИ

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ТРЕТЮ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ ЗВЕДЕННЯ ОБОХ СТОРІН.

ВАШИНҐТОН. — Секретар праці Док та секретар торговлі Ламонт відбули нову конференцію з представниками майнерської юнії „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" в справі положення в промисли мягкого вугля.

По конференції урядники заявили, що конференція мала на цілі знайти спосіб, яким можна би звести на спільну конференцію всіх представників власників копалень на страйкуючих робітників. Уряд свідомий трудности завдання, бо з одного боку проти такої конференції стоїть багато загорілих власників, а з другого боку радикальна майнерська юнія, котра веде страйк і котра не хоче признати навіть звязку з поміркованою „Юнайтед Майн Воркерс", подала до Білого Дому петицію, в якій сказала, що юнія є проти всякої краєвої конференції.

ЗНОВУ ВЖИВАЮТЬ НАСИЛЬСТВА.

ПІТСБУРҐ. — У Мідленді, недалеко Канонсберґу, спалено до тла дім одного скебуючого майнера. В Атлясберґу, недалеко Авелії, спалено один дім компанії Карнеґі Кол Ко.

Томас Маерскоф, радикальний аґітатор, зложив бонд на суму півтретя тисячі долярів, яку на нього наложено на основі закиду вини за зворушення у Вайлвуд.

Колстон Варн, бувший професор Пітсбурського университету, заявив співредакторови тижневика „Нейшен", котрий приїхав сюди на розслід промислових умовин у вуглевім промисли, що теперішний страйк і хаос у промислі є вислідом політики вуглевих баронів, які в 1927 та 1928 році домагалися ліквідации майнерської юнії „Юнайтед Майн Воркерс" як передумови до заведення ладу.

СТРАЙКАРІ НЕ ХОЧУТЬ УРЯДОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА.

ПРОВІДЕНС (Род Айленд). — Анна Вайнсток, комішенерка замирення в стейтовім департаменті праці, старалася довести до конференції між власниками ткацьких фабрик та страйкарами, але страйковий комітет відмовився слухати її.

Комішенерка, приїхавши до Провіденс, скликала збори горожан, на яких вибрано комітет, що мав запросити на конференцію страйковий комітет для обговорення домагань. На означене для цеї конференції місце в означенім часі ніхто не явився.

Деякі фабрики пробують розпочати роботу, але це їм не вдається. Вони можуть похвалитися лиш дуже малим числом страйколомів. Інші фабрики навіть не пробують розпочинати праці. На декотрих з них ще далі стоять машинові кріси, а колючі дроти обгороджують доми.

ЗБОРИ ЮНІЇ КОРАБЕЛЬНИХ ВАНТАЖНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Вілієм Ґрін, голова Американської Федерації Праці, промовляючи на зборах юнії корабельних вантажників, що почалися ту у вівторок, взивав робітників до боротьби проти знижування робітничої заплати.

Сенатор Вагнер виступав проти федерального уряду за його неробство для полагодження безробіття. Він подавав число безробітних на 6 міліонів та предсказував ще тяжчу зиму від попередної.

ЗАГИНУВ ВІД ГРОМУ.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Грім ударив у громадку грачів у голфа на голфовій площі клюбу Велі Вію в Іст Ґановер Тавншіп. 27-літній Вілієм Лейк, що подавав палички до гри грачам, загинув на місці, а двох грачів стратили притомність.

Грім ударив теж у вежу Голяндської Реформованої Церкви в Стентон, Ню Джерзі; мимо заходів пожарників церква згоріла. У Ламбертвілі грім ударив у дзвіницю школи та в дім Чарлза Бера. Бера приголомшило, але лікарі привернули його до життя.

ЧОГО ТО ВЖЕ НЕ КРАДУТЬ.

НЮ ЙОРК. — Один полісмен заарештував у парку 20-літнього Сема Пастора, котрого піймав, як він набирав собі в парку землі до скринки. На запит полісмена, на що він це робить, Пастор сказав, що він думає засидити собі в скринці квіти. Полісмен доставив його в міський суд, де його будуть судити за крадіж міської власности.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

Українське співацьке товариство „Боян", в Йонкерс, Ню Йорк, буде співати на радіо зі стації "WCOH" в четвер, 16. липня, в годині 9.30 до 10. вечером.

Між солістами на концерті виступлять: А. Семчич, В. Мандзій та В. Савіцький.

Хором управляти буде Михайло Фатюк з Йонкерс.

СІЄНАРСЬКІ РОБІТНИКИ МАЮТЬ БУТИ ГОРОЖАНАМИ.

В спеціяльній парляментарній комісії, яка розслідже фінанси Канадійських Національних Залізниць, піддав бувший міністер національних доходів, В. Д. Айлер думку, щоби від робітників тих залізниць вимагати, щоби вони були канадійськими горожанами. Президент залізниць, Генрі Тортон, згодився на ту думку. На будуче робітників будуть питати, чи вони є горожанами.

МІЖ РОСИЙСЬКИМИ БАТЮШКАМИ.

В найвищім цивільнім суді в Едмонтоні відбувався перед суддею Бойлом процес між двома російськими православними батюшками. Позивав свящ. А. Кізюн свящ. Т. Івахнюка за очернення. Кізюн виграв. Суддя сказав, що як би Кізюн був домагався відшкодовання, то був би признав йому поважне відшкодовання.

ЗГОРІЛО ОСМЕРО ДІТЕЙ В ОДНІЙ РОДИНІ.

В Жонквієр, Квебек, згорів дім фармера, а в ньому осмеро дітей у віці від 1—11 літ. Батько помимо зусиль не вратував ні одної дитини. Вогонь повстав, як вони спали.

ВОВК ІДЕ АВТОМ.

Дня 11 червня вечером коло 10 години їхав автом префект повіту Гунедора (Румунія), д-р Бежан, в супроводі директора поліції з Деви, Драґіча. Коли авто переїжджало лісом, напала на нього тічня вовків. Шофер прискорив їзду. Один вовк вискочив на передню часть і їхав понад два кільометри. Коли шофер прискорив ще більше їзду, вовк упав на дорогу. В тій хвилі переїхало його авто і поломило вовкови ноги. Шофер стримав тоді авто, а директор поліції Драґіч застрілив тоді вовка кількома вистрілами з револьвера і взяв убитого вовка в авто.

По приїзді до Деви поробив він заходи, щоби зорганізувати велике полювання на вовків і не допустити в цей спосіб до нападів на подорожних.

НІМЕЦЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ ЛІТАКІВ.

З Берліна повідомляють про сенсаційний винахід професора берлінської політехніки, Карла Гофмана, якого подробиці закриті таємницею. Предметом винаходу є ґаз, що має служити як охорона проти нападу літаків. Під впливом ґазу перестають працювати мотори. На випадок нападу літаків можна буде окружити заслоною цього ґазу ворожі літаки і зробити їх цілком нешкідливими.

Проф. Гофман признав свій винахід і заявив, що він працює над ним довгі роки. Головним складником ґазу має бути йодетил.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1932.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у багатьох тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань помiж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людей, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. палів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша й остання сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошення буде стільки дорожче коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить знаходитися в редакції по день 30 серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотографії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не є при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотіли б, аби їх фотографії були поміщені в календари на 1932 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30 серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Ці гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

„ТРЕЙДЕР ГОРН" УМЕР ВІД ПРОСТУДИ.

Альфред Альойзіс Смит, відомий світови, як „Трейдер Горн", умер 26 червня у Витстейбл в Аґлії по короткій недузі. Перебуваючи в домі своєї сестри, він простудився і від того умер. Умираючи, мав 82 роки. „Трейдер Горн" прибув просто з нетрів Африки, щоби заняти пару літ тому одно з найвизначніших місць між анґлійськими письменниками. В спілці з панею Етелрідою Люіс він написав книжку „Трейдер Горн". В ній описані його переживання в Африці, де перебував від 1871 р. як ловець, проспектор, торговець, маляр і вояк.

НАПАД НА ПОСЛІВ.

З Варшави прийшла вістка, що на послів д-ра Врону та Паца, які вертали автом до Серпца, напали якісь люди, що їхали тягаровим автом і зажадали від послів, аби висіли з авта. Напасники мали револьвери й дрючки та побили послів до крови. Вроні зломили руку. Авто здемолювали і забрали 100 зол. Посла д-ра Врону відвезли у шпиталь. Не виключене, що напад мав політичний підклад, бо обидва ці посли опозиційні зі сторонництва Людового.

ЗНАЙШЛИ 320 НАГРАВОВАНИХ ДІЯМАНТІВ.

Сигуранца арештувала в Галацу (Румунія) одного злодія діямантів, що ограбив склад ювелів Реша в Букарешті. Злодієм являється турецький підданий Мордохай Ібен Бей. В його помешканню знайшли 320 брилянтів.

САМОВБИВСТВА СЕРЕД ФАБРИКАНТІВ.

В Пуркерсдорфі в Австрії підрізав собі горло бритвою і помер колись багатий фабрикант лікерів Ришард Вестфрід. Причиною було те, що його фірма збанкротувала і мала 400,000 шілінґів довгу. — В австрійськім місті Вельсі застрілився через банкротство власник фабрики Роберт Блюм.

АРЕШТУВАЛИ ВБИВНИКА НАЧАЛЬНИКА СТАЦІЇ.

Жандармерія арештувала в Хотині (Бесарабія) якогось Івановського, що вбив начальника стації в Клішківцях, Оборе. Івановський заявив, що він виконав убивство тому, що Оборе засудив підчас війни богатьох комуністів на смерть. Тайна комуністична організація поручила тепер Івановському вбити Оборе.

ЖІНКИ ДУХОВНИКАМИ.

На річній конвенції одної з методиських сект у Лондоні ухвалили допустити жінок до уряду пасторів (священичого стану). На такий випадок жінка мусілаб зректися супружого стану.

Жінки є духовниками вже у Тринітаріїв, Баптистів і Конґреґаціональній церкві. Анґлійська церква у цій справі досі ще не повзяла рішення.

ХТО МАЄ ВИСІТИ, НЕ ВТОПИТЬСЯ.

Хто має висіти, не втопиться, каже пословиця, однакож се не значить, що його не застрілять. В кождім разі так сталося з Френком Боднаром, за яким пошукувала канадійська поліція, вважаючи його за провідника бандитського нападу на філію Торонтського Банку в Транскона. Бандити втекли тоді з $12,000, які зрабували в банку, одначе по короткім часі трох бандитів арештовано, вони попризнавались і тепер відсиджують свої речинці. Один Боднар висмикнувся з рук поліції, виїхавши на захід, звідки, як показується, дістався до Злучених Держав. В ночи 19 червня залізничий полісмен в Сіндер Рипидс Віск., натикнувся на 4 чоловіків, що спали в тягаровім ваґоні. Він побудив їх і казав їм забратися геть. Одначе вони виглядали йому якось підозріло і він взявся перешукати їх кишені. Коли так дійшов до третього, той вихопив автоматичний револьвер і вистрілив, але хибив. Полісмен вдарив чоловіка кулаком в бороду і сягнув по свій револьвер. Четвертий волоцюга зачав теж стріляти. Неуброєні їх товариші тимчасом повтікали. Полісмен прикучував і також вистрілив кілька разів. Наконець один з волоцюгів упав, поцілений двома кулями. Другий утік. Відтиски пальців убитого вислано до департаменту справедливости в Вашинґтоні, а там через порівнання їх стверджено, що убитий називався Френк Боднар. При нім знайдено перепустку іміґраційного уряду на імя Луки Романа Пуханського з Гемтрик, Міш.

НІМЕЧЧИНА СТАРАЄТЬСЯ ВРАТУВАТИСЬ СВОЇМИ ЗАСОБАМИ

НАСЕЛЕННЯ ТРИМАЄТЬСЯ СПОКІЙНО. УТВОРИЛАСЬ НОВА МОНАРХІЧНА ПАРТІЯ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Доводенне замкнення банків і спинення всіх біржевих операцій внесло певне заспокоєння й припинило поспішний відплив золота та чужинецької валюти з Німеччини. Від часу проголошення президентом Гувером мораторії й опозиції Франції з Німеччини за кордон пішло золота, цінних паперів та чужинецької валюти на 500 міліонів долярів. Це майже двічі більше ніж Німеччині тепер довелосяб платити іншим державам, колиб не було мораторії.

Уряд виробляє низку ріжних заходів, щоб вратувати державу від фінансово-економічного краху. Серед населення все більше стає популярним гасло: „Німеччина мусить сама собі помогти. Нема чого чекати допомоги зза кордону!" Населення, яке від війни звикло до ріжних тяжких часів і прикрих несподіванок, затримується спокійно й не виявляє великого поденервовання, не зважаючи на замкнення банків та інші матеріяльні страти.

Президент Ґінденбурґ вертається з вакацій до Берліна, щоб разом з правительством видати деякі декрети, потрібні для контролі й унормування фінансово-економічного життя держави. Для зовнішньої торговлі й ріжних фінансових операцій з чужинецькими державами уряд призначить спеціяльного диктатора-комісаря. На це становище намічається визначніший німецький фінансіст Шахт, бувший президент державного банку. Для збільшення паперових грошей в обігу уряд знову випустить так звані „рентен-марки", які будуть забезпечені не золотом, а іншим державним майном.

Політична діяльність комуністів та фашистів-гітлеровців тепер пішла в підпілля, бо поліція закрила всі їх ґазети та інші друковані органи. Годі сказати, що вони думають робити. Відомо лише те, що Гітлер заявив, що він не божевільний, щоб тепер робити державний переворот, бо вважає ліпшим чекати, поки фашистів не покличуть леґально до влади. Большевики, здається, вичікують виступу фашистів, щоб ті промостили їм дорогу до влади. Тимчасом утворилася нова партія, що називає себе „монархічно-соціялістичною". Ця партія буде боротися за реставрацію монархії, за повалення Версальського мира та за звернення Німеччині бувших її кольоній, Данціґського коридора та інших земель, несправедливо відтятих від неї Версальським миром.

НІМЕЦЬКА КРІЗА ВІДБИЛАСЯ НА ПОЛЬСЬКІМ ШЛЕСЬКУ.

ВАРШАВА (Польща). — Замкнення „Дармштедтер унд Національбанк" відбивася також на Горішньому Шлеську в Польщі. З цим банком була звязана ціла низка ріжних місцевих банків, які вели свою працю з ріжними промисловими фірмами. Тепер у цих банках наступило таке безгрошевя, що треба сподіватися, що багато фірм не зможуть виплатити утримання своїм робітникам за біжучий тиждень.

Польський уряд має тепер постаратися роздобути допомогу ріжним фірмам та підприємствам, щоб запобігти тяжкій крізі. Та уряд також знаходиться у фінансових клопотах, а тому думає звернутися до бельґійських і французьких капіталістів, щоб вони допомогли заступити Ніцців у Шлеську. Польський злотий упав у ціні й тепер за доляр треба платити не 8.90 злотих, а вже 9.10 злотих.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА.

ПАРИЖ (Франція). — Французькі політики пильно придивляються до того, що робиться тепер у Німеччині. Значне занепокоєння викликало в Франції повідомлення, що німецький уряд хоче призначити фінансовим диктатором д-ра Шахта, бувшого президента державного банку. Д-р Шахт відомий яко непримиримий ворог Версальського мира.

АНГЛІЯ МАЄ НАДІЇ НА ЛІПШЕ.

ЛОНДОН (Анґлія). — В урядових та політичних колах панує переконання, що Німеччина вийде з крізи, а тому міжнароднє життя далі унормується. Велику надію покладають на поїздку до Берліна анґлійських міністрів, а також на приїзд туди американського секретаря Стейту, Стимсона, який тепер знаходиться в Парижі.

До Парижа вже приїхав анґлійський міністер закордонних справ, Гендерсон, де він буде мати наради з французьким правительством та зі Стимсоном. Звідти Гендерсон виїде до Берліна, щоб там стрінутися 17 липня з премієром Мек Донелдом, котрий у той день має прилетіти з Лондону для нарад з німецьким урядом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months 0 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За оголошення рей[illegible]
На кожду зміну адреси [illegible] 10 центів
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВСЕ ЩЕ ПРОТИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

Полковник Артур Вудс, що недавно зрезигнував з Гуверового Комітету для Безробіття, вернув з Европи, де він студіював ріжні системи обезпечення проти безробіття. У своїй розмові з представниками газет він заявив, що на основі своїх студій у Німеччині та Англії він прийшов до переконання, що в Америці не можна завести ніякої системи обезпечення проти безробіття. Говорив він, що американська система опирається на приватну милостиню, а коли й уживає публичної, урядової допомоги, то обмежується до праці місцевих та повітових урядів.

Становище полковника Вудса не здивує нікого. Його знали здавна як противника обезпечення проти безробіття; а людина, що вже має застарілі погляди про якусь справу, якщо поїде на студії, то дуже рідко може здобутися на безсторонне розглянення фактів; звичайно, вона тільки збирає факти на доказання свого первісного становища. Якби він не був противником обезпечення проти безробіття, то був би не дістав номінації до Комітету для Безробіття, бо й президент Гувер теж відомий зі своєї ворожнечі до обезпечення.

Головним аргументом противників обезпечення є стара фраза: цей спосіб не практичний. Та це аргументовання може лише до деякого часу вдержатися. Приходить життєва практика та показує, чи інші, противні способи, практичні. Власне Америка переживає тепер спробу своїх способів приватної допомоги. Вже минулої зими ця приватна допомога не вистарчала, щоб обняти всю масу нещастя, спричиненого безробіттям. Міські та повітові встанови теж мало зробили. Що тепер буде на слідуючу зиму, коли не буде поправи в роботах? Тоді про допомогу буде старатися більше людей, як старалося минулої зими, а жертвенність на допомогу зменшиться. Міські й повітові встанови теж будуть мати більший тягар до винесення. Тоді всі побачать, скільки слушности мають ті, котрі так нас запевняють, що обезпечення проти безробіття може бути добре в Німеччині, може бути добре в Англії, але не в Америці, бо в Америці тільки приватна ініціятива рахується. Факт є фактом, що розвій подій уже сильно підорвав це переконання про приватну ініціятиву, а коли полекші в роботах не буде, то незадовго з цеї дітвацької самопевности й сліду не лишиться. Тоді Америка дозріє розглядати справу безробіття так, як її розглядають досвідні народи.

ПРИЯТЕЛІ БОЛЬШЕВИКІВ

Коли придивитися до того, що тепер пишеться й говориться за кордоном про радянську Росію та про її сатрапів, то впадає в око те, що прихильниками сучасного уряду в Росії є частина світової буржуазії, капіталістів, а також всі диктатори й деспоти, що панують самовладно в своїх сатраніях. Натомісць всі соціялісти, всі справжні робітничі організації, організації дійсно наукові, гуманітарні, поступові тощо стоять в рішучій опозиції до тої системи, яку впровадили большевики в політичному, культурному, економічному, робітничому й селянському життю.

Так саме серед самих Росіян та російської еміграції до большевиків з певним вирозумінням ставляться бувші царські охранники, жандарми, чорносотенне старшинство, бувші діячі ріжних чорносотенних організацій і т. п.

Звичайно, в думаючої людини приходить на ум запитання, чому це так? Що є таке в большевиків, що в ріжних сатрапів, визискувачів, ворогів волі й працюючих мас викликає певну прихильність до них і навіть допомогу їм довше притриматися при владі? Не роблять же вони цього для большевицьких гарних очей, або длятого, що комуністи грозять „знищити капіталізм" і на червоних багнетах „принести волю працюючим масам". Ні!

Большевицька система підчинення народних мас своїй волі, рабства й повного поневолення людей безоглядно до їх громадських й особистих прав, дуже приємно промовляє до ріжних сатрапів. Кождий з них завидує „могутности" большевицької адміністрації й „вмінню" розправляти з людьми так, як того хоче їх сатрапія, або скорше навіть лише один сатрап. В большевицькій політичній системі повного поневолення й жорстокого терору ріжні світові деспоти та сатрапи бачать яскраве підтвердження „правдивости й доцільности" їх власної системи. Вони крім того в большевицькому поступованню супроти працюючих мас знаходять „моральне виправдання" своїм анормальним і жорстоким вчинкам. Вони можуть перед своїми гнобленими масами поставити за зразок комуністичну Росію, де масам живеться з правного та економічного й культурного боку ще гірше й т. п. Ось тому ріжні диктатори, деспоти та сатрапи так скоро й перші старалися признати большевиків як уряд Росії і ввійти з ними в правні й торговельні зносини.

Капіталісти й буржуазія, що толерантно ставляться до большевиків і стараються шляхом моральної підтримки через агітацію, та реальної підтримки кредитами й торговлею з ними, підтримати як найдовше істнування комуністичної влади в Росії, також знаходять для себе, й лише для себе, а не для працюючих мас, вигоди. Большевицька система кріпацтва на фабриках та в сільському господарстві, большевицька боротьба з професійними робітничими союзами, навіть поза межами Росії, большевицька мізерна платня за працю й тримання в вічному голоді робітничих мас, стрічається симпатично тими, хто хотів би впровадити подібне на своїх фабриках і заводах для більшого визиску свого робітництва. Коли „селянсько-робітнича" влада дозволяє собі так поступати супроти працюючих мас, то це, мовляв, тим більше виправдує буржуазію й капіталістів у їх стремлінню, як найбільше визискати робітника й як найдешевше йому заплатити.

Поява дешевих большевицьких виробів та сирівців, вироблених і здобутих комуністичними рабами, дає можливість ріжним капіталістам, визискувачам та спекулянтам у себе або зменшувати заробітну платню робітництву, щоб конкурувати з російськими виробами та сировиною, або зовсім замикати фабрики й заводи, а натомісць вкладати свої капітали в спекуляцію тим, що привозиться з комуністичної Росії. Для хижацького капіталу всі способи зиску є оправданими, а все те, що збільшує його зиск, є бажаним для нього. Тому ріжні міжнародні спекулянти й крамарі, визискувачі робітничих мас підтримують большевиків, бо зрештою вони знають, що большевики все таки не зроблять їм такої конкуренції, щоб могли позбавити їх великих спекулятивних прибутків.

Ріжні інжініри, фахівці й дорадники большевиків хвалять їх за те, що вони для них щедрі хлібодавці, хвалять за те, що там вони серед рабів заробляють добре. Піддержують комуністів тому, що там вони можуть робити всякі свої „експерименти" в будівництві, виробництві й т. п. яких в нормальних умовах европейського чи американського життя не можна переводити. Деякі з них сподіваються для себе „золотих гір", бо чисто нікудишній у себе дома американський, англійський, чи німецький інжінір-фаховець робиться в большевиків дорого платеним експертом, якого туди пішле певна фірма, що має добрий заробіток на торговлі з Росією. Отся категорія ріжних інжінірів також має свої особисті причини вихваляти большевиків, які не лише обернули в рабство 100 міліонів працюючого люду в Росії, але й розстріляли та в тюрмах і засланях вбили та вбивають щодня мілioни жертв „большевицького експерименту".

Деякі з ворогів трудящихся мас стараються підтримати большевиків, щоб вони свій „експеримент" довели до льогічного кінця, коли зголодніли й скатовані маси бувшої Росії кровю заллють всі простори в новій революції. Цим вони сподіваються відстрашити свої маси не лише від большевицького „експерименту", але й ваганлі від всякої не лише соціялістичної, але й поступової думки.

Нарешті в хвості цих груп плентаються ріжні письменники, „гуманісти", люди, що шукають собі популярности за всяку ціну, люди, які зовсім не розуміються на реальних обставинах життя. Вони також тягнуть своїми голосами в загальному хорі прихильників комуністичної влади. Це все люди мрії, люди утопії, які або линуть своїми думками геть в необмежні простори, або крім прославлення свого особистого я нічого не можуть бачити і знати.

Ось таких прихильників мають большевики за кордоном. Працюючим масам, демократам, та взагалі поступовцям не подорозі з гнобителями та їх прихильниками. Большевики це добре знають, а тому й всю свою боротьбу в нужх державах спрямовують проти соціялістів, демократів, робітничих організацій та взагалі проти всіх приятелів працюючих мас і борців за краще майбутнє людство, яких у себе в Росії розстріляли або увязнили.

Вояки: Пане старший десятнику, не маємо чим вкритися.

Ст. десятник: Не шкодить, вкрийтеся славою.

—o—

Дочка: Мамо, чи то тяжко задержати щось у тайні?

Мати: Не знаю, дитинко, я не пробувала ще.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

SINGERS AT WQAN.

The juvenile choir of St. Michal's Ukrainian Church, North Main avenue, broadcast a program of Ukrainian songs in the studio of WQAN yesterday afternoon, opening at 5 o'clock. The Rev. Vladimir Klodnycky, rector of the chrch, is the director.

(The Scranton Times, Friday, July 10, 1931).

(The newspaper publishes a photo of the choir.)

The Scranton Republican, of Saturday, July 11, 1931, publishes a picture of the Members of Ukrainian Church Confirmation Class, with Rev. Dr. Vladimir Klodnycky.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за травень і червень 1931.

Когус, Н. И. Данило Зальопаний, член Бр. св. Петра і Павла, від. 57 У. Н. С., зложив ..... $ 1.00

Бофало, Н. И. Члени Тов. ім. Ів. Франка, від. 299 У. Н. С., зложили по $1: Стах Дідур, Іван Дісик, Самуїл Дісик, Іван Самуляк, Дмитро Стефанюк, Іван Сидорович, Стефан Вальницький, Кость Дідур, Василь Горгота, Ісидор Глинський, Михайло Кавалір, Петро Нагірний, Василь Олексюк, Василь Семків, Петро Судин, Антін Смерека, Павло Сторожук, Антін Федорович, Микола Снайчук. — Разом 19.00

Сиракюз, Н. И. Члени Тов. Запорожська Січ, від. 317 У. Н. С., зложили: Михайло Дидик $2 і Ілько Чернатович $1. — Разом 3.00

Разом $23.00

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем квітня 1931 ..... $49,563.71
Прихід за травень і червень 23.00

Готівка з кінцем червня 1931 ..... $49,586.71

М. Муращко голов. предс.

В. Левчик, гол. касієр. **Р. Слободян**, гол. фін. секр.

ВИКАЗ ЗБІРКИ

на фонди:

1. ФОНД СТИПЕНДІЙНИЙ ІМ. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО
2. ПАМЯТНИК НА ГРІБ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО

за березень—червень 1931.

Сиракюз, Н. И. Члени Тов. Запор. Січи, від. 317 У. Н. С., зложили по 50 ц.: Мих. Дидик і Лука Залєський; по 25 ц.: М. Новенчук, П. Фірман, Г. Демянюк, М. Даньків, Г. Моздір, В. Кіянка, І. Кішак, І. Чернатович, Й. Маринюк і І. Ліщинський. — Разом 3.50

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЖЕРТВ

ІМЯ І НАЗВИСКО	РАЗОМ	На Фонд Стипендійний	На Памятник
Члени Тов. Зап. Січи, від. 317 У. Н. С.	$ 3.50	$ 3.50	$ —
Попередно оголошено	2,632.10	2,081.10	551.00
Остає готівка в червні 1931	$2,635.60	$2,084.60	$ 551.00

М. Муращко, голов. предс.

В. Левчик, голов. касієр. **Р. Слободян**, гол. фін. секретар.

УВАГА: При надсиланню дальших збірок проситься виразно подавати, яку суму призначується на кождий фонд осібно. Чеки і „моней-ордери" треба виписувати на UKRAINIAN NAT'L ASS'N, і адресувати: P. O. BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

Дж. Діаз Фернандез.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ

Ми займали становище, як стрільці в облізлих шапках і витертих одностроях збиралися вже поза кільчастими дротами.

Коли старшини переводили зміну, залога, що відходила, підсміхалася з нас:

— Маєте приємне літо.

— Тамті з долу не стріляють спирками.

— Бідні хлопці, скільки ще лишається вам ліній окопів?

Педро Нунез ганьбив:

— Ідіоти, свині!

Після зміни відділ небаром пійшов.

— А пес? Лишимо їм пса?

Ніхто не зважав на те питання, бо дуже раділи, що дісталися зміни. Так там, на кватирі, ждали їх добрі кантини, сінники, випхані соломою та жінки в пестрих одягах. Зміна в полі то така велика подія, як прохід по вулиці після тяжкої недуги.

Відділ серед тривоги зник небаром у сусідним провалі.

Пес лишився з нами. Стояв біля дверей бараку та глядів, як відходили його кілька-місячні товариші. Підійшов до мене помало, вертів хвостом на привитання. Був це худощавий пес, із запаленими боками, непримений, одначе очі мав людські й уважливі. Не тямлю, хто це, як побачив його, сказав:

— Пригадує вояка, похожий на тих, що відійшли відсіля. Відтоді не цікавилися ми ним більше; кожен вишукував собі місце в бараці. За хвилину накривала й наплечники заповнили барак. Як роздавали зупу, пес станув у ряді, як додатковий вояк.

Поручник розсердився, як побачив пса:

— Ти також хочеш зупи? До кухні! Геть! Гони!

Одначе Охеда, вояк із Екстрамадури, поділився своєю зупою із псом.

Тогож вечора, як я стояв на варті в окопах, побачив я, як пес кружляв неструдженно довкола мурів укріплення, зупинявся біля стрільниці, вслухувався в околичну тишу. Зоря, що час від часу спадала в заглиблення стрільниці, клалася на його хребті, наче світлячок. Вояки, які були на стежі, опозвідали мені на другий день, що як капрель вчасним ранком робив збірку, пес підійшов і перешукував груди й горбки. І так що дня. Пес як доброволець виконував усяку небезпечну службу. Раз уранці, як відділ виходив по воду, пес кружляв довкола острівця, густо заросленого корчами. Нараз став гавкати розпучливо. Розлався вистріл і пес припов із окровавленою лабою. Це Маври зранили його. Одного з них удалося нам зловити з кріском у руках, що ще димився.

Майорів адютант допитувався пса, а Охеда доглядав його. Подія ця одушевила вояків. Переходили попри пса гордо та розповідали його пригоду. Декотрі глядили його, а пес лизав їх руки. Колиж поручник хотів підійти до нього, пес загаркотів на нього.

Педро Нунез сказав:

— Я ще ніколи в житті не бачив такого інтелігентного пса.

— Чи пригадуєте собі, товариші, поручника Компанона? Цілісенький день вилігувався на полевім ліжку за клав пасіянси. Подекоди виходив у табор і забавлявся так, що глядів крізь льорнету на сусідні оселі Кабилів. Убивати Маврам худобу, то був його любий спорт. Коли побачив корову або коня у віддалі яких тисячу метрів, хапав кріс і мірив докладно:

— Підпеси! Ні, ні! Є на яких пятьсот метрів!

Як лише висвітлив, зараз хапав за льорнетку. Коли вцілив, радів наче дикун. Розпука Кабилів, як побачили вбите звіря, справляла йому приємність. Нераз крики Кабалів доходили до нас у хрустальний вечір. Тоді поручник Компанон бурмотів:

— Концерт матимемо нині в ночі.

І справді нічю Маври наступали. Одначе так було ліпше, бо тоді поганий настрій поручника проминав. А він не здужав на хронічне запалення внутрішнього вуха й це не давало йому спати.

Коли в обозі показався пил бавовни, вояки завмирали з жаху. Кари сипалися без кінця.

— Вістун Нунез, чому ти не спрятав того? За кару підеш тричі по воду! Чому приглядаєшся? Шість разів підеш по воду! Шість!

Тому годі дивуватися, що вояки винаходили щораз нові жертви для нього, як це роблять деякі племена, щоби втишити гнів богів. Та вже після після двомісячного нашого побуту годі було побачити живу душу довкола.

Страшне воно було вдивляти ся в мертвий простір, спалений сонцем. Розпучливе враження самотини пригноблювало нас година за годиною. В деякі ночі, коли місячне сяйво падало біля ніг вартових вояків, збирала їх охота знищити те світло, яке викликає стільки спокус і спогадів.

Одної ночі поручник сказав до мене:

— Старий десятнику, ви того не розумієте. Ви з нашої глини. Я все життя пережив у касарнях. Лють збирає, як бачу, що вона порожна. Чи розумієте?

Пес був біля мене. Поручник тріснув пальцями та витягнув руки, щоби погладити пса. Пес відтрутив його та притислувся мені до ніг.

— Свиня! — промовив поручник.

Ввійшов у барак, кленучи. На другий день у фортеці відбулася огидлива подія. Як пес бавився з Охедою, й оба вганяли весело, надійшов поручник з нагайкою та так вибив пса, що на шкірі виступили криваві сліди. Охеда поблід страшно. Дріжучи під виношеним однострoєм сказав:

— Це... це не добре, пане поручнику.

Ми всі задеревіли. Що тепер буде?

Старшина відвернувся сердитий.

— Що ти сказав?

Охеда видержав його погляд спокійно. Не знаю, що поручник вичитав в його очах, та нараз успокоївся.

— Добре. За кару дістанеш трохи служби! Вістовий Нунез! Що ночі варта на окопах аж до відкликання!

Раз раннім ранком Рамон, поручників чура, зловив пса на приказ свого пана. Чура походив з тих самих сторін, що й я, та прибіг сказати мені це заздалегідь.

— Казав привести собаку хочби на силу. Не знаю, що хоче зробити з ним.

Небаром вийшов він з бараку із псом, а старався, щоби ніхто не запримітив його, хіба вояки, що стояли на стійках. Собака не хотів іти на той дивний прохід. Рамон мусів держати собаку майже в повітрі, ніс його за шию. Старшина, посвистуючи з льорнетою в руці йшов попереду них, як хтось, що вчасним ранком вибрався на прохід. Я слідкував їх незапримічений та заздалегідь сказав вістунові, аби не позволив воякам виходити поза поручник забрав собаку, переходила вже з уст до уст.

Я Бога благаю, щоби пощадив мені подібного, як те, що завало в мені на віки. Оба тамті, разом із псом, машерували доволі довго, а пізніше зникли в річищі. Я майже повзав, щоби мене не бачили, слідкував їх. Ранок мерехтів сріблом. Із долу, з оселі Кабалів, знімався синявий дим, дим із паляниць, що їх Мавританки смажили на оливі. Я бачив, як старшина відцинав собі ремінь, як ним вязав лапи нещасного вояна. Потім із жахом побачив я, що в його руці заблистів револьвер. Я бачив, як він прислонював очі. Дощ ждати я не міг. Я втікав наче божевільний до фортеці й не старався навіть укриватися. Кров гуділа мені в жилах.

Старшина й вояк вернулися за пів години, одначе вже самі.

Рамон мав зачервонілі очі. Дріжучи, підійшов до мене:

— Старший десятнику, Арнедо... це справді...

— Геть! Забирайся. Драбе! Боягузе!

— Щож мені було робити, старший десятнику? Я не міг не послухати... Одначе мені було соромно... Він крикнув лише раз, одинокий раз.

Я відійшов, щоби не вдарити його.

З Охедою було гірше. Відколи пес пропав, ходив з покхюленими очима, не говорив з ніким. Лазив довкола окопів, не вважав на кулі. Одного дня побачили ми його, як стояв на шанцях; довкола нього хмара мух. Держав у руці вбитого собаку, що вже гнив. Педро Нунез, який стояв на варті, на силу мусів видерти в нього собаку та кинув у провалля це смердюче тіло.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ НАДІЙШЛИ З КРАЮ.

НОВА КУХНЯ, вітамінова книжка, потрібна в кождій українській хаті. Зложена після найновіших вимог здоровля. Осина Заклинська. 85

МОНОГРАМИ, до хрестикового вишивання. Ціна 65

НАРОДНІ ВИШИВКИ, до вишивання. Ціна 35

ЯК ДОБУТИ КРАСУ і задержати молодість та здоровля. Написала Осина Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій. Ціна 75

ЗЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ, народний співанник з нотами і малюнками. Ціна 65

СОНЦЕ ЗАХОДИТЬ, історична повість з часів зруйнування Запорожської Січи, Анарії Чайковської. Брошурована 75 ц., оправлена 1.00

ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ. Часть І. Швейк в запіллю. Ярослав Гашек. Авторизований переклад з чеського. Ціна 90

ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ. Часть II. Швейк на фронті. Ярослав Гашек. Авторизований переклад з чеського. Ціна 90 центів. Оправлена 1.25

СПОМИНИ з часів української революції, ген. Всевол. Петрова. Ціна 1.25

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА.

(3)

в) Національно-культурний розвиток.

Коли Радянська Росія після кількох попередніх невдалих спроб нарешті опанувала Україну в 1920 р. то наставлений Московою уряд та компартії України переконалися, що без залучення національно-культурних змагань українського народу неможливо булоб надовго тимчасово затримати свою владу; тоді вони вирішили піти на зустріч українському національному рухові, наскільки це дозволює доктрина інтернаціонального комунізму.

І от з метою наближення радянського державного апарату, який складається переважно з неукраїнських елементів, до українських народніх мас була запроваджена так звана українізація. Вона провадиться вже протягом 8 років і поширена також на робітничі профспілки, компартію України, комсомол, кооперацію та інші совітські організації. Але ця українізація ще не дала особливих висліднів.

Ми не будемо цим разом зупинити уваги на тих досягненнях, які здобула українська культурна творчість в галузях науки, літератури, мистецтва та театру.

Будоб помилкою уважати, що певні досягнення на полі культури та освіти українська нація завдячує радянській владі або компартії. Ні, це українські патріоти, які навіть в надзвичайно тяжких умовах большевицького режіму з гідним подиву завзяттям та напруженням своїх творчих сил працюють для кращої будучини своєї батьківщини, причинилися до розбудови та розквіту української культури. Навпаки, комуністи та їх прислужники, які навіть не засвоїли в належній мірі української мови, лише затримують розвиток української культурної творчости, намагаючись надати їй інтернаціональний зміст та прищепити їй догму комунізму.

Тому не диво, що на Україні вже роками точиться на ниві культурної творчости прихована боротьба поміж українським націоналізмом, що спирається на живі творчі сили української нації, та московсько-большевицьким інтернаціоналізмом, який користається підпорою та підмогою з боку компартії та радянської влади. Був час, коли останні сподівалися на грунті українізації та українофільської політики взагалі опанувати українськими народніми масами та привязати їх до воза пролетарської державности. Сувора дійсність не виправдала цих надій. Навпаки, український націоналізм зі стихійною силою почав опановувати навіть ті ріжні літератури, мистецькі та наукові організації, в яких раніше мали перевагу приклонники комунізму.

І от, програвши мирну боротьбу проти українського націоналізму, радянські можновладці кинулися ратувати пролетарський інтернаціоналізм шляхом усяких репресій та за допомогою випробуваних метод терору. Тому саме підрежними претекстами вони почали робити чистку чи ревізію Всеукраїнської Академії Наук у Києві та інших українських наукових, літературних і мистецьких установ. Характерно, що навіть така установа, як Український Інститут Марксизму-Ленінізму у Харкові, який має стояти на сторожі чистоти комуністичної доктрини, почав підпадати впливам українського націоналізму, а тому довелося також в ньому робити ріжні заходи для боротьби з націоналістичними ухилами.

Тому саме нема сумніву, що спроба радянської влади перемогти український націоналізм за допомогою московського інтернаціоналізму зазнає таких поразки, якою скінчилися всі заходи компартії зміцнити своє панування на Україні шляхом українізації совітського державного апарату. Ні, українська нація, нині вже свідома власної сили та навчена гіркими і тяжкими досвідами, безперечно знайде той шлях, яким ішли і прийшли до свого визволення інші, щасливіші нації. Сьогодня вона обороняється, але безупинно нагромаджує свої сили для цинного виступу у слушний час.

г) Церковна справа.

Як відомо, компартія, комсомол та союз безвірників, а фактично й радянська влада, вже роками поборюють релігію та намагаються знищити всі істнуючі церковні організації. Звичайно, ця боротьба не лишається без наслідків. Так на радянській Україні 1929 р. урядова статистика нарахувала тільки 10 тисяч молитовних домів (церкви, синагоги і т. д.), а до большевицького панування їх було коло 15 тисяч. Таксамо значно зменшилося й число усіх служителів культу, а саме з 25 тисяч до 16 тисяч. Проте ще й нині на Україні є до 9 тисяч ріжних релігійних осередків та майже 100 тисяч осіб активу (члени церковних рад тощо). Істнує також коло 100 бувших монастирів, в яких доживають свого віку до 60 тисяч монахів та монахинь.

Звичайно, як монастирі так і церкви дуже збідніли, бо втратили своє колишнє майно та інші джерела прибутків, але українське населення нині значно свідоміше та пильніше ставиться до церковних справ і до релігії взагалі, утримуючи на власні кошти церковних громад як служителів культу, так і самі церкви (ці видатки виносять нині майже 8 міліонів долярів річно). Таксамо релігійні церкви коштом вірючих утримують кілька власних курсів для виховання служителів культу. Видається у дуже невеличких розмірах також релігійну літературу та періодичну пресу, хоч, правда, радянська влада, особливо протягом біжучого року, робить ріжні заходи, щоб цілком унеможливити видання релігійної літератури та преси.

У звязку з тою загостреною та жорстокою боротьбою, яка провадиться проти релігії та церкви, а також з деяких інших причин, на радянській Україні утворилися досить хаотичні відносини як поміж ріжними церквами, так і в середині кожної з них. Як відомо, на початку свого істнування радянська влада повела рішучу боротьбу проти, так званої патріяршої церкви, обвинувачуючи останню в тому, що вона підтримує монархічний рух та реставрацію старого ладу. Протягом кількарічної упертої боротьби радянська влада справді спромоглася у великій мірі знесилити цю церкву на Україні.

Після цього, а особливо протягом останніх двох років радянська влада скерувала свою увагу на боротьбу проти Української Автокефальної Церкви, обвинувачуючої її в тому, що вона фактично стала осередком українського визвольного руху, бо, мовляв, біля неї гуртуються українські націоналісти, а також та частина селянства, яка особливо вороже ставиться до колективізації, рільництва та до совітської влади взагалі. І от під цею притокою компартія шляхом терору та ріжних загроз примусила на початку 1930 р. керівників Української Автокефальної Церкви тимчасово розвязати вищі органи цеї церкви.

Себто нині найбільші церкви України існують без належної організації та перебувають в досить розпорошеному стані. Нарешті третя православна церква, а саме Українська Синодальна Церква (так звана жива), хоч і зберегла свій апарат, бо не зазнала таких нечуваних переслідувань з боку влади, як перші, теж знаходиться в тяжкому стані, бо українське населення не має до неї належного довіря якраз з тої причини, що вона опортуністична та тримається занадто угодово до радянської влади.

Інші християнські церкви, як то католицька або лютеранська, на Україні не відіграють значної ролі, бо вони дуже невеликі. Навпаки, сектанський рух нині досить зміцнюється та поширюється. Чималу ролю відіграє на Україні також жидівська церква, хоч теж перебуває у тяжкому становищу, бо комуністи взагалі, а особливо Жиди, намагаються її знищити.

Звичайно, радянська влада рішучо та безнастанно поборює всі церкви та релігію взагалі. Ми не будемо тут розповідати, як це робиться, бо інша преса досить часто подає інформації про те, як закривають церкви, як заборонюють будувати нові, як силою примушують служителів культу відрікатися від свого стану, або як їх висилають на Сибір та на Соловки, коли вони не годяться це робити. Зазначимо проте, що цей антирелігійний рух покищо не дав бажаних для большевиків наслідків, бо величезна більшість селянства, а також до половини міське населення, залишається віруючими та ще з більшим завзятям обороняють і утримують свої церкви.

(Далі буде).

НЕГРАМОТНІСТЬ В ЕСПАНІЇ.

Еспанський міністер освіти дав про освітні відносини своєї батьківщини журналістам такі інформації. Що торкається освіти в Еспанії є найгірше в світі. Найдрастичніше виявляється це у неписьменності. Еспанія має 75 проц. анальфабетів. У самім Мадриді є більше ніж 50 тисяч шкільної дітвори, яка не могла вписатися до школи, хоч батьки хотіли. Провізорична влада видала розпорядок дати кредит міліон пезет на закупно нових будинків у Мадриді, які служитимуть за школи, а 3 міліони на провінцію. Еспанія має міліони й міліони людий, які не вміють навіть підписатися.

ПОЗІР! — ЛІТЛЕ ФОЛС, Н. Й.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ

— влаштовує —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИПНЯ 1931

(SUNDAY, JULY 19, 1931)

НА ФАРМІ ФОР СТАП.

Просимо місцевих і поза місцевих Українців на сей пікник.

За добру забаву ручить Комітет.

162-4

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНЦІ У РОДЖЕРС ВИЛІЄМС ПАРК.

Ізза виступу нашої Громади у Роджерс Виліємс Парк, Провіденс, Р. Ай., то поминувши американську пресу, яка той виступ зарекордувала, у наших часописах появилися два дописи. Один у „Свободі" з похвалою цего виступу, другий у „Народній Волі" з його опрокиненням. Як перший так і другий своїх критичних заувар не звернули. Читаючи ті дописи то читач собі уявить, або Українцям виступати, або завжди сидіти за печею і поза свій український поріг ніде не вилазити.

А треба знати, що це не така маловажна справа, та як згадані дописувателі до цего виступу поставились, бо не так то легко дістати дозвіл на цей виступ і не хто будь його дістане. А коли вже хто дібється цего дозволу, то за всяку ціну старається виступити взірцевою підготовкою. Так зробили Німці й Італійці. Тому мали великий здвиг слухачів і запевнили собі величезний моральний успіх. Та не так з тим дозволом зробили ми, Українці. Ми так його злегковажили, що мабуть ніде і ніхто не відважився так на похабно і з такою наївністю виступати. Малі пастухи, що товару пильнують, то наколив їм цей виступ запропоновано, то поставились би до нього серіозніше, ніж це зробили ті одиниці, що входили в склад цего комітету, котрий взяв на себе ту відповідальність та приготовляв цей виступ. Безперечно, що були це одиниці, які не мали елементарного поняття про його підготовку і робили це несвідомо, незнаючи сили й спроможности нашої громади до такого виступу. Якби нам це перший раз трапилось з таким виступом, то я замовчав би, так як це зроблено ізза громадської карности з виступом на радіо. Але взявши під розвагу недавний виступ в найбільшій авдиторії гайскую, то прогрішусь, коли замовчу. Наявности треба покласти границі і не смішити себе, ані не надуживати нашої громади. Взявши під розвагу упімнення провідних одиниць в нашій громаді, що за цей виступ давно старались, однак рахуючись з громадським голосом, чекали відповідної нагоди, аби той виступ добре випав і які з пересторогою напоминали комітет цего виступу, що ще час не наспів, то цей комітет, не зважаючи на це упімнення, чомусь настояв на тім, щоби виступати. І ми виступили і то в той час, коли зігнорували менший виступ і богато для нашої громади корисніший у Кромптон, Р. Ай.

Хто бодай троха запізнаний з музикою і з нашою громадою, той знає, що до такого виступу і з такими силами, які є в нашій громаді, за два тижні підготовити їх не можливо. На це потрібно довшої підготовки і умілого зорганізованого проводу. Це, що ось то я можу, треба забути раз на все. Така особиста зарозумілість не тільки спантеличить того, що так руководиться, але загирить на довший час всю активність нашої громади. Адже з досвіду знаємо, що невдача на нас Українців, дуже погано впливає.

Отих пару слів не писав я на те, щоби комусь дорікати. Але й не на те, щоби такі виступу так злегковажити. На будуче знаймо це, що як каже народня пословиця: „не штука забити крука, але живого зловити". От таке саме і з тим виступом: не штука виступити, але мати успіх. Важними причинами цего невдячного виступу було і те, що дуже по танцитному була уложена програма. Хор „Боян" занедбаний, не витренований, а взяв на себе обовязок до виконання майже більшу половину програми, бо аж 18 точок. Забагато церквщини, так, що через цілий виступ нагадувалась „вічная память". На глядача хор своєю чисельністю і своїми народними строями робить приємне враження, коли мовчить. За те в часі своєї активности сам себе смішить. Половина співаків належить до хору тільки тому, аби своєю присутністю той хор чисельно декорувати.

Про орхестру скажу це, що Комітет повинен був знати, що в такім виступі треба було дати професійних музикантів, а головно корнетів, а не руководитись невишколеною дітворою. Надармо їх дирігент старавсь завдовольнити учасників. Сирівця мистецтва ніхто не створить, бо це тільки матеріял. Та найбільшим ворогом цего виступу являєсь легковаження нашої громади. Наколиб ціла громада ним заінтересувалась, то одиниці тут ні причім. Голос громади був би завважив на тім, аби примхи одиниць були вгамовані.

М. Скибінський,
Вунсакет.

СПОРТОВИЙ КЛЮБ У 70-ТІМ РОЦІ ПІСЛЯ ХРИСТА.

Управитель розкопок у Помпеях, професор Машео деля Корте, покінчив 15-тий том адресатів того міста в 70-тім році після Христа. Матеріялом служили йому написи на стінах, а саме виборчі відозви, бо вибух Везувія засипав місто саме після міських виборів. Справджено загалом 550 адрес. Та здається, що число їх збільшиться значно з дальших розкопок.

Найцікавіщою річчю в цій адресовій книзі є подання місця, в якому сходився старо-помпейський спортовий клюб. Було це товариство молодих людей, які сходилися в салях союзу та виконували ріжні спортові й воєнні справи. Вчилися фехтування і боксу — для вправлення до військової служби, яку виконували як старшини, бо в тім місті жили лише богаті люди.

Змагання відбувалися тупою зброєю. Відбувалися теж мечі з молодими людьми сусідніх міст. Йшли теж ігри мячеві. На всяких змаганнях бувало багато глядачів.

Той клюб брав живу участь у політичному житті, у виборах. Стіни домів, відкопаних останніми часами, вкриті численними виборчими прокламаціями тієї спортової організації. Клюб уставляв біля тих написів варту, яка пильнувала, щоби політичні вороги не змазували або не зішкробували, не переписували і не замазували виборчих кличів клюбу.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ЗОРЯ, ВІД. 69 У. Н. СОЮЗА, УРЯДЖУЄ

Трицятьлітний Ювилейний Пікник

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1931 РОКУ

В LOEFFERS PARK CASINO, 2061 WESTCHESTER AVENUE, BRONX, N. Y.

Парк отворений від 10-тої рано до 12-тої в ночі. Вступ 50 центів.

Запрошуємо всі Товариства, а також всіх Українців з Ню Йорку взяти участь в сім величавім святі. Хто буде на сім святі, то буде задоволений. До танців буде приграти первородна музика, як також будуть виступати танцюристи зі школи В. Авраменка і інші несподівани. Будемо також принимати членів до Товариства без вступного, а до Союза після статуту. — За добру забаву ручить — Комітет.

Direction for reaching Park: Take Lexington Ave. Subway Pelham Bay Park train and get off at 177th Street, walk 3 blocks up under the elevator.

163-4

НОВИНА! ПЕРШИЙ РАЗ В МАЙНЕРСВІЛ, ПА.! НОВИНА!

ВИСТАВА З ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПОЕМИ

КОХАЙТЕСЯ ЧОРНОБРИВІ ТА НЕ З МОСКАЛЯМИ

зі співами і танцями

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1931 РОКУ

в годині 7-мій ввечір

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ на FRONT ST., MINERSVILLE, PA.

До численної участи усіх Українців з околиці запрошує Комітет.

163

ПОЗІР! БРІДЖПОРТ, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. СІЧИ, ВІД. 59 УКР. НАР. СОЮЗА

— влаштовується —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1931 РОКУ

В ПАРКУ ВОЛОД. ВЕНГРИНОВИЧА.

Початок в годині 1-ій пополудни. — Вступ від особи 25 цнт.

Хто прийде не пожалує, бо грати буде українська музика. Хор відспіває много пісень. Тож приходіть усі як з Бріджпорту так і з околиць.

За гарну, веселу і добру забаву ручить

Уряд і Комітет.

163-4

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ В БАЙОН

— влаштовується —

Великий Пікнік

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1931 РОКУ

на WILIKS FARM, RAHWAY, N. J.

Початок в 11-тій годині перед полуднем. — Вступ 25 центів.

Шановні Громадяне! На цей перший пікник запрошуємо Вас як найчисленніще, без ріжниці. На пікніку буде приграти Вам знана музика з Елизабет, як також буде богато несподіванок. Боси відідуть від Нар. Дому точно в годині 11-тій рано. За добру забаву ручить

Комітет.

163

ЧИ ВИ ВЖЕ ВІДВІДАЛИ ПЕРЕРОБЛЕНИЙ СКЛЕП

СУРМИ?

ЯК ЩЕ НІ, ТАК ТОЇ НЕДІЛІ ЦЕ ЗРОБІТЬ!

Крім нових рекордів маємо ще всіляку всячину з новинок.

НОВІ РЕКОРДИ:

Дід і Баба — Дівчина Білявка, число 272C8
Козак Сангурський — Полька Молдавка, число 272C3
Шумить гуде дібровонька — Три шляхи, число 272C4
Мій смичок — Фальшиві сльози, число 272C9
Полька „Маївка" і Танець „Мандрівка", число 27280

27270 Коломийка Любоша, Дивуються мені люди
27271 Перед шлюбом Мій чоловік не пянюща
27272 Ой їхав я коло млина Як я браття раз сконаю
27258 Повітова Коломийка
27250 Пісня Сироти, часть 1 (Пісня Сироти, часть 2
27249 (Весіляя з Синоцького пов. ч. 6 (Весіляя з Синоцького пов. ч. 7
27248 (Сумно мені, сумно (Прощаюсь дівчино з тобою
27247 (Козачок з Підволочиськ (Весільні жарти
27240 (Рекорда бандуристи Ємця
27242 (Золочівська коломийка.
27235 (Дівоча відмова. * (Як поїду з кіньми на ніч.
27238 (Ой у Львові на риночку (Гаєм зелененьким. — Хор.
27233 (Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козачок Сольо, число 4
27239 (Старість не жарти, часть 1 і 2. Жуковський.
27227 Тернопільська коломийка
27236 (Весіляя з Синоцького повіта. (Часть 1 і 2.

ТАНКИ АВРАМЕНКА:

27251 (Журавель Весільний, число 1
27252 (Аркан Коломийський, число 3 (Козачок Сольо, число 4
27253 (Запорожський Терц, число 5 (Гони вітер, число 6
27254 (Журавель Весільний, число 7 (Катерина Херсонська, число 8
27255 (Великодня Гаївка, число 9 Гопак Колом, число 10
27256 (Чумак, число 11 (Метелиця Танець, число 12

ДОБРІ ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F Ендро Бордер.
27229F Баламутн.
27228F Богатьке весіляя, часть 1
27216F Богатьці вінкоплетини.
27214F Богацькі заручини.
27215F Боже, Боже, що то єсть.
20207F Циганське весіляя, часть 1 і 2
27219F Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.
27229F Чумак.
27226F Дарованя.
27220F Докінчення вінкоплетин.
27223F Фамільні тробі.
27205F Гуцулка в Смеречині.
27221F Іван Убийник.
27213F Катерині гречку жала
27217F Цьовіт Горпини.
27227F Коломийка Скалатське
27207F Козак „Дзвинник".
27192F Козак „Петрушка".
27212F Козак Синоцький.
27220F Козак Жидівський.
27197F На камінно мармуровім.
27232F Ой, не шуми дуже дуже.
27212F Острівська коломийка.
27208F Ларді в куми.
27205F Підгірська коломийка.
27216F Післанці
27192F Полька „Горпина".
27218F Полька „Свобода".
27218I Полька з Галичини.
27221F Просьба жінки до чоловіка.
27222F Рієнтий на забаві.
27232F Соколом, стрілою.
27231F Спросини Синоцького повіта.
27225F Тернопільська мазурка.
27222F Тробі з какорочами.
27206F Українські мамі.
27208F Вальс „Сонн".
27206F Весела Тереска.
27231F Весіляя Синоцького повіта
27203F Весіляя в Пенсилвенії, ч. 1 і 2.
27223F Відпуст.
27230F Віють вітри, Потпурі.
27215F Взявши се жену хорошу.
27209F Заспівай, Іванцю.
27217F Злий муж.
27204F Змовини, часть 1 і 2.
27214F Змовини, часть 3.

К кожного замовлення ще додамо голки, що найліпше мить. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave A, New York, N.Y.

Columbia

МЕЖИ 6-тою І 7-мою УЛИЦЕЮ.
DRY DOCK 3752.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВПРОСТ

GDYNIA AMERICA LINE

Подорожуйте до рідного краю БЕЗ ЗМІНЮВАННЯ КОРАБЛІВ з Ню Йорку впрост до ГДИНІ.

ДРУГІ ВІДЗІДИ:
S.S. „KOSCIUSZKO"
14. СЕРПНЯ
S. S. „POLONIA"
5. ВЕРЕСНЯ
S.S. „KOSCIUSZKO"
18. ВЕРЕСНЯ

Польські пашпорти і віза ДАРЕМНО.

Поспішні потяги з Гдині до всіх частей Східної Европи.

Обширні і вигідні кабіни.

Богато доброї поживи.

Пишіть до своїх льокальних агентів або до

GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic America Line)
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

Прапори, Церковні Хоругви, Ленти, Відзнаки, Стяжкові Відзнаки, Братські Перстені І Печатки.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 Broadway, New York, N. Y.

ФАРМА 90 акрів на стейтовій дорозі, земля рівна, чиста, і урожайна, гарний збір, пшениця, овес, кукурудза і около 50 тонів дуже доброго сіна; овочевий сад, ліс, ріка, 8 гарних молодих коров, 2 коні, курі-безрогі і вся потрібна машинерія і знаряддя. Дім 6 кімнат і другі будинки як в найліпшім стані, майже нові. Ця фарма мусить бути скоро спродана, нема на ній фарми морґеджу. Ціна для скорого покупця $8000, готівки потрібно $4000.

ФАРМА 30 акрів, на стейтовій дорозі, зараз коло місточка, публична школа, напроти фарми. Земля чорна, першої кляси, гарний збір на поли, ріка сад, 8 регістрованих молодих коров, 3 тільні ялинки, 2 коні, 500 курей, вся потрібна машинерія. Дім 7 гарних кімнат, електричне освітлення, забудовання в добрім стані, продають старші Американці. Ціна $7500, готівки $4000.

ФАРМА 54 акри, земля чорна, дуже урожайна, близько місточка, овочевий сад, річка. Фарма засіяна і засаджена, 4 молоді корови, 2 ялинки, 2 коні, кури, качки. Дім 7 кімнат з електричним освітленням, забудовання в дуже добрім стані. З причини слабого здоровля продають Американці. Ціна для скорого покупця $6000, готівкою $3000.

ЦІ ФАРМИ Є ПІД ҐВАРАНЦІЄЮ ЗВОРОТУ КОШТІВ, КОЛИ ВОНИ НЕ Є ТАКІ ЯК МИ ЇХ ОГОЛОШУЄМО. КОЖДОМУ ІНТЕРЕСУЮЧОМУСЯ ПОКАЖЕМО ЇХ.

МАЄМО великий вибір ФАРМ на продаж. Голоситись:
FARM AGENCY,
593 JERSEY AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA,"
91-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Г. Шарпф.

СЕРЦЕ Й НИРКА.

Гарний літній день. Обоє вийшли за місто. Йшли пахучим лісом, у якому стукали дятелі, горлиці воркували, дарив соняшний сутінок. Посідали на моху. Тут уперше стрінулися їх руки, отворилися серця.

Коли вже наговорили собі багато рожевого про будучину, почули нараз, що жолудки допоминаються їди. Невподалеки, під лісом, була підміська гостинниця. Відтам доходили звуки музики.

Коли вже обоє в лісі святочно сказали собі „ти", Іван спитав:

— Чи ви, пані, бажаєте вечерю печеню чи циркiвку?

Дівчина сказала, що зіла би ниркiвку. Іван, самособою, згодився на те, що вона хотіла. Як принесли величезні порції, подав він дівчині нирку зі своєї печені. Дівчина манїжилася, казала, що не хоче його ограблювати. Одначе Іван сказав, що йому не залежить на нирці; він не дався їй теж переконати, що нирка то найліпша частинка з печені, як віра у коханні...

Дівчина зіла вдоволено нирку, а Іванови зате лишила трохи барабольо.

*

В пошлюбну подорож вибралися на північ. На кораблі подали їм ниркову печеню.

— Чи можу дати вобі мою нирку, серденько? — спитав Іван ввічливо. — Я не буду її їсти.

— Ти такий добрий, — подякувала вона щаслива та зіла нирку зі смаком.

Відтепер, коли лише в них на обід була ниркiвка, вона все діставала нирку. Запах тієї печені пригадував їй милі спомини з пошлюбної подорожі.

*

Минуло багато літ. Кохання причалило до пристані приязни. Раз вийшли за місто на прохід. А як верталися з проходу, поступили до підміської гостинниці. Колиж вейтер подав ниркову печеню, товста жінка без церемонії викроїла собі нирку з чоловікової печені.

— Ти все їси нирки, — сказала астматично.

Іван притакуючо промимрив щось під носом.

*

А потім Іван лежав смертельно хорий. Та гарний літній день, лагідний, чистий вітрець додали йому ще трохи останніх сил. З трудом підвівся в ліжку та прислухувався до співу пташат.

Лікар зараз пізнав, що то ще перед смертю заблисло в хорого життя на маленьку хвилиночку.

— Якжеж почувається нині? — спитав лікар хорого. Маєте може на щось апетит?

— Апетит? — спитав Іван ледви чутно — апетит?

— Можете їсти, що захочете, курятко, печеню, щонебудь.

— Печеню? — усьміхнувся Іван. — А ниркiвку вільно?

— Ниркiвку також. А ви любите нирку?

— Дуже люблю, — відповів Іван. Одначе зараз нерелякано отворив очі широко, Зітхнув глибоко і його серце перестало битися...

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.ОЮЗА

ПЛЕНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і членинь, що місячний мітинґ відбудеться в пятницю, 17 липня, о годині 7.30 вечір, в домі тов. Головки. Взнавається всіх членів і членинь на означену годину, бо є важні справи до полагодження. Члени або членинки, неприйшлі на збори і не вирівнавші своїх залежностий, будуть наражені на заплачення кари і виключення з У. Н. Союза. — В. Ярема, предс.; Гр. Ореховий, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. Згода, від. 336, повідомляє своїх членинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 липня, а годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі при West 14 ave. Проситься всіх членинь прибути на збори. Довгуючих проситься вирівнати свої залежности. — А. Гавринюк, пред.; С. Палідовк, кас.; З. Когут, фін. секр.; Б. Гриченковська, рек. секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Нел. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє всіх своїх членів, що пірничий мітинґ відбудеться 19 липня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на той мітинґ, бо буде справоздане за першого півроку. — Павло Патрбиць, предс.; Гр. Семків, кас. І. Олексин, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що пірничий мітинґ відбудеться в неділю, 19-го липня, в парохіяльній школі, сад ч. 2, при Ріверс стр. Мітинґ розпічнеться точно по Божій. Для того проситься всіх членів прибути на означений час і висухати пірничне справоздание контролі. Не чинитиметься членів без важної причини буде наражений після уставу того мітинґу. Рівнож пораз останній напоминається довгуючих членів, щоби-прийшли і вирівнали всі свої залежности, бо нараз ться на суспендованців. — Гр. Костак, гол.; Т. Мороз, кас.; П. Селімаха, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Н. З. П. Д. Марії, від. 112, подає до відома усім своїм членицям, що пірничні збори відбудуться в неділю, 19 липня, в гали церковній, сейчас по С. Божій, то є в 11.30 перед полуднем. Проситься всіх членинь прийти на ті збори, як рівнож вирівнати свої належитости. — Марія Розумний, предс.; Ева Лажак, скарб.; Марія Тулай, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх місцевих і поза місцевих членів, що збори місячні і пірничні відбудуться в суботу, 18 липня, в годині 8-мій вечір, в гали під ч. 217 1ст б-та ауа. Членів, котрі залягають з вкладками, мають принести на сі збори. З новими членами голоситься до секретаря. — Михайло Марків, рек. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Добро, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 липня, в годині 7-ій вечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Обовязком є усіх членів бути на тих зборах, бо буде справоздание контрі комісії за минулий піврік. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх залежностий сейчас здасть свій зшт за 1-ий піврік. — Волод. Сетінь, секр.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядинням обстрахів: виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи.

ЧЕКИ ПРИ ПОКАЗІ

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРИДЖПОРТ, КОНН.

Українці на святі Четвертого Липня.

День четвертого липня буде записаний для бриджпортських Українців великою маніфестацією, яка була тим більше памятна, що в ній взяли участь не лиш Українці, але й інші народи.

Субота дня 4 липня була красна. День був ясний, горячий. Парк наповнився ріжними народами. Як пчоли коло вулия, так кождий очікував коло своєї національности початку, щоби послухати, котра народність попишеться найліпше. Точно в годині 1.30 зполудня розпочали програму. Відтак, точно в годині 2 виступають Українці. Хор з 60 співаків співає українські народні пісні. Відспівали чотири пісні. На останку танцюристи відтанцювали українські танці. І спів і танці зробили на всіх дуже велике враження. Оплесками не було кінця. Сподобавлися всім спів і танці. Найбільше танці, бо то не танцювали дорослі, а тілько діти.

Наш успіх був для неодного з нас несподіванкою. Як ми прийшли на своє призначене місце, як побачили повний місцевий Сісайд парк переповнений народом, кождий був у страху, щоби не змилити своєї програми і не дістати догани. Так коли наші співаки і танцюристи вийшли з синьо-жовтим прапором на сцену, тай як гримнули першу пісню, то ми вже знали, що наша пісня піде горою.

Для сего виступу прислужився Український Кружок з Ню Гейвен, з їх дякочителем на чолі, кодрі прибули зі своїм хором і допомогли нам той день відсвяткувати. Не мало тут причинився і балетмайстер В. Авраменко, що приїхав з Ню Йорку і допоміг своїми танцями показати, що Українці привезли зі своєї батьківщини. Не мало труду мав місцевий хор, що взявся за таке діло й за короткий час пішов перед чужинців з рідною піснею. Диригував хором п. Йосиф Волк.

По скінченню нашої програми зараз репортери поприходили фотографії.

Свято показало нам красу української пісні й танку та запалило молодіж організуватися для плекання танців.

Михайло Галькевич
зі Стратфорд, Конн.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

СЛАБІ РАДІО-ЛЯМПКИ

КОЛИ ЛЯМПКИ У ВАШІМ РАДІО слабі, то Ви не можете дістати доброї програми. Повисше подаємо Вам знижену ціну найлучших радіо лямпок Ар Сі Еа:

R C A 201 AD. Amplifier	$1.00
R C A 271 A Amplifier	1.30
R C A 226 A Amplifier	1.40
R C A 280 Full Wave Rect.	1.12
R C A 245 Power Amplifier	1.12
R C A 224 U Element AC	1.60
R C A 227 AC Detector	1.00

Як Вам потреба лямпок, то зайдіть або напишіть до нас, а будете чесно обслужені.

ПИШУЧІ МАШИНКИ

Ми маємо на складі нові українські і американські пишучі машинки по $15.00. Ремінгтон Портеба $47.50.

Також даємо на сплати.

НАЙНОВІШЕ RCA VICTOR РАДІО за $69.50 З ЛЯМПКАМИ.

МАЄТЕ СТАРИЙ ФОНОҐРАФ, хочете щоб грав як новий, купіть голоснящо (Сайд Бакс) Едісона. Ціна тепер $2.25 (була $12.50).

25 ріжних книжок-байок, буде що читати на цілий рік	$ 3.00
Рекорди Авраменка з альбуном	5,00
Звійки (ґудзки) на ляпо по	75
Шкільні свідоцтва, штука	5
Радіо апарати	39.00
Електрична машина до прання	99.00
Електрична Ледіяна	165.00
Комбінації, радіо з фонографом	89.00
Фортепян і піяноли, від	45.00
Фонтанові пера	2.75
Гармонії від 2 долярів до	700.00

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ:

201 пісень на пяно	2.50
300 Танців (міжнародних) скрипка	2.00
128 Пісень і танців на скрипку	2.00
34 Пісень на скрипку, Гайворонського	1.00
Твори Бортнянського, на пяно	1.00
Засвистали Козаченьки, співанник	65
Думка, на скрипку і пяно, Гайворонського	30
Серенада, скрипка і пяно, Гайворонського	30
Служба Божа, 3 голоси і партитура, все розписане, оригінальна ціна $15.00, тепер	7.50
Шкільний співанник	75

Повищі річи або катальоґ замовляйте у: 58-

SURMA
BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(bet. 6 & 7 Sts.)

НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА — ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ" РІЖНОГО ЗМІСТУ.

ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.

"SVOBODA"
91-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Рабінова люлька.

Жиди оповідали собі, що люльку покійного рабина чудотворця з Бояна (на Буковині) продають за 20 дукатів. Торговець збіжа Мошко сказав: „Я хотів би на пробу закурити з рабінової люльки, заки її купую". Йому позволили, і, Мошкови здавалося, що в димі бачить херувимів. Мерщій платить і спішить додому.

На другий день набив Мошко тютюну в рабінову люльку, й уже заздалегідь радіє, які то чуда побачить. Закурив люльку, та бач, люлька шкварчить і смердить. Мошко не бачить уже ніякого чуда. Закурений побіг до місцевого жидівського мудрця та жаліється.

На це мудрець:

— Поясніти цю справу не тяжко. Заки ти купив цю люльку, вона була нашого рабіна чудотворця. Тому ти бачив чудо. Тепер же це твоя люлька, тому не може вона творити ніяких чудес. А вона є теж стара люлька, то чомуж не мала би смердіти?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

дякочитель пошукує посади при гр.-катол. церкві. Провадить хор, шанує представлення і концерти. Котра парохія потребує дякочителя, то прошу голоситися на адресу: 76-3
DIAKOUCZYTEL Y. M.
c/o SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ український хаті повинні находитися Марки Почтової Української Народної Республіки з року 1918. Таких 19 марок, кожда инша, з пересилкою дише 25 центів. Тих купуємо уживані почтові марки з ріжних країв. Наша адреса Universal Stamp Store, 502 E. 12 St., New York, N. Y. 157-166

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
pir 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю між 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

Dr. SIMON BLOOM
Спеціяліст від уший, носа і горла
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Годині офісові: 9-11 рано.
Телефон гора міста: Allegheny 5-5871
83 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Години офісові: 1-2 попол., 6-7 вв.
Телефон долина міста: Orchard 2-2968

СТАРОКРАЄВІ КОСИ
Маємо Коси з найліпшої серебристої стали. Довга около 32 цалів, а вважить тілько оден фунт. Раз полекша косить пару днів, а раз косторнє бруском вистарчить на 125 кроків роботи. Ціна коси $2.75. Діл за $5.00. Перстень 45 ц., Брусок 25 ц., Молоток 75 ц., Бабка 75 ц. 153-
Ордери з грішми посилайте до:
GALICIAN BAZAR
123 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В БВООРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(70)

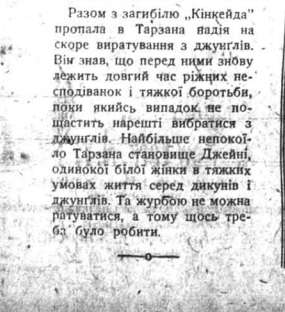

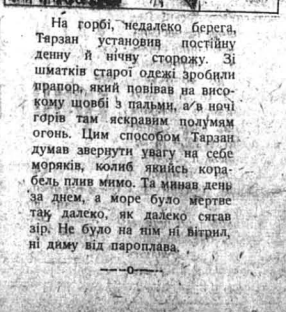

Разом з загибілю „Кінкейда" пропала в Тарзана надія на скоре виратування з джунглів. Він знав, що перед ними знову лежить довгий час ріжних несподіванок і тяжкої боротьби, поки якийсь випадок не пощастить нарешті вибратися з джунглів. Найбільше непокоїло Тарзана становище Джейні, одинокої білої жінки в тяжких умовах життя серед дикунів і джунглів. Та журбою не можна ратуватися, а тому щось треба було робити.

—o—

Дотепер Тарзан умів вийти з найтяжчого становища. Тепер його активність, відвага й упертість також мусять помогти знайти вихід. Поперше, треба було знайти жерело доброї води до пиття, щоб не захоріти від річної води. Потім біля того жерела води осісти табором. Все треба влаштувати так, що може доведеться лишатися тут роками. З такими завданями й намірами Тарзан наказав збудувати хижу недалеко знайденого жерела доброї води.

—o—

Потім, не гаючи часу, Тарзан рішив розслідити найближчу околицю. Він лишив Джейні під опікою Мугамбі, а також чорної жінки Мосули. Це та жінка, яку Тарзан знайшов у човні, коли вибирався зі своїми звірятами до „Кінкейда". Від того часу Мосула лишилася з Тарзаном та Джейні. Джейні боролася всією істотою проти тяжких дум і тяжкого настрою, що знову опанували нею. Вона вже майже стратила надію колись побачити свого сина.

—o—

На горбі, недалеко берега, Тарзан установив постійну денну й нічну сторожу. Зі шматків старої одежі зробили прапор, який повівав на високому щоглі з пальми, а в ночі горів там яскравим полумям огонь. Цим способом Тарзан думав звернути увагу на себе моряків, колиб якийсь корабель плив мимо. Та минав день за днем, а море було мертве так далеко, як далеко сягав зір. Не було на нім ні вітрил, ні диму від пароплава.

—o—